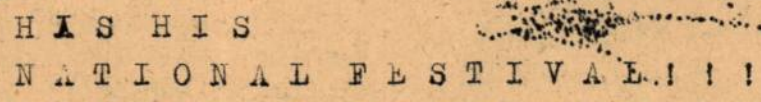

00000
00000
00000

E L I T E C R . VVV

----- 1946-rugsėjo 8 d. S E K M A D I E N I S -----

LIETUS TĖVYNĖJ

O buvo: Laišvė lietuviška širdi //
 svaigino - - - //
 Ir virš sodriu lauku palaiminta //
 naktis. //

Tačiau lai šī diena bus ryžtin

Prisimindami savo didingą tautos
praėjimą, kova dėl laisvės vesime toliau.

SKAITYTOJUS !

Ivairios žinios trumpai

Nuo 3-jo Br. bandome nulipti nuo sienos ir kas šeštadienis lankyti savo skaitytojus, ju kukliuose kambariuose.

Mūsų darbas daugelio priklauso nuo skaitytojų paranos; parašant jam ir paremiant jį.

Pradžioje BUITIS išeis labai riboto tiražo, bet ir kitu stovyklų gyventojai savaitraštį galės gauti po vieno kito egz.

BUITIS neatstovauja jokiems politiniams srovei, o yra grynai savaitinis politinių žinių, mokslo, kultūros ir kasdieniškojo mūsų gyvenimo vaizduotojas. (Redakcija)

WW WW A S NESUSILAIKO TA
WW WW RADIJA SULAIKYTI...

Amerikietis William Bullit išleido knygą apie Sovietų Sąjungą, kuri JAV sukėlė dideli susidomėjimai.

Šiuo metu, kada yra svarstoma apie ateities taiką, amerikiečius aliarmuojančiai ispėja neseniai išleista W. Bullit'o knyga apie S.S.-ga Pats knygos pavadinimas ir viršelį su sovietų ženkle - piautu ir kaju ant žemės rutulio - duoda suprasti, kad mažiau, negu visas žemės rutulys, nepajėgs patenkinti Rytų galybės apetito. Taip pat joje idėtos Šekspyro "Audros" pesimistinės gaidos eilės: "ir visas žemės rutulys su visų jo paveldėjimų išdils be pėdsaku kaip burtininko oro fantazija".

Bullit 1933-36 m. buvo JAV ambasadorium Maskvoje ir, inant Vakarų mastu, yra pirmasis Sovietų santykiu su Vakarų valstybėmis žinovas. Mūsų skaitytojas iš tos jo knygos sužinotų nedaug naujo. Ji vaizduoja Sovietų vidaus ir imperialistinė sistema iš Rusijos absoliutizmo istorijos,

oo= Vakar atsistatydino Sidki Pašos ministeriu kabinetas Egipte. Kaip buv. min. pirmininkas pažymėjo, i naujaji ministeriu kabineta turės iėiti ir Egipto nacionalistai.

oo= Graikijos min. pirmininkas Tsaldaris, dabar esantis Paryžiuje, vakar per pasikalbėjimą su spaudos atstovais pareiškė, kad nekurio laiko virš Graikijos pradėjo skristi raketiniai sviediniai. Iš kur šie sviediniai atskrenda nustatyti nepavyko.

oo= "New York Times" vakar dienos laidoje str. "Taikos perspektyvos" rašo apie sąjungininkų bendradarbiavimą karo metu. "Karo metu Atlantoz Chartos nuostatai visu buvo priimti provizoriniai. Dabar sovietai veda ekspansine politika ne tik ukinėje, politinėje, bet ir militarinėje plotmėje, todėl ši ekspansija sutinka griežta D. Britanijos ir JAV laikysena, nes apie šias dvi valstybes yra susibure visi demokratiniai krastai".

oo= Generalinis UNRRA direktorius Forelio la Guardia, kalbėdamas per maitinimo konferenciją Kopenhagoje, parėnė pasaulinio maitinimosi istaigos sudarymo planą, pažymėdamas, kad tik tuo budu bus užkirstas kelias spekuliacijai. La Guardia kreipėsi i Sovietų Sąjungą, Ukrainą ir Argentiną kviesdamas prisidėti prie tos istaigos darbo.

oo= Ši sekmadieni Tūringijoje ir Magdeburgo provincijoje įvyksta savivaldybių rinkimai. Labai gyva propaganda varo Komunistų-socialist. susivienijimai iš komunistinės doktrinos. Bullit analizuoja Roosevelt'o tragišką "Didįjį planą", kuris turi tikslą itraukti Rusiją i bendradarbiavimą su Vakarais ir "itikinti pati Stalina krikščionišku ir demokratiniu pagrindu aukštum"; planą, kuris apmokėtas Jaltos konferencija ir iš anksto pasmerktas nepasisekimui. Imdamas dėmesį Rusijos lygi biologinių požyrių, buvęs ambasadorius knygoje paliečia artimiausią ateitį. Jis, tarp kitko, apskaičiuoja, kad po 30 metų Rusija turės 100 milijonų gyventojų daugiau už JAV.

Jo nuomone, Anglija ir Amerika privalo likusias Europos demokratines valstybes suorganizuoti i "Tarp tautinę Sąjungą", kurios nariais galėtu būti ir vakarinės Vokietijos zonos. Tose valstybėse anglosaksai privalo stengtis kuo anksčiau pakelti pajėgumą (stiprinant karių tu valstybių potencialą) ir užtikrinti konflikto su Rusija atvejų greitą pagalbą ginklais. Tuo pat laiku turi būti pravesta kiek galima intensyvesnė antisovietiška propaganda Europoje, panaudojant radiją ir pačioje Rusijoje.

Mūsų tikslu, - rašo Bullit, - turi būti Rytų ir Vidurio Europos bei Balkanų išlaisvinimas. Bullit siūlo panašiu demokrati-

VIESBADENO ANSAMBLIUI ATVYKSTANT

Ed. Karnėnas

Rugsėjo 7 i Oldenburgo atvyksta Viesbadeno lietuvių liaudies ansamblis. Jis duos apygardos ribose eilę spektaklių ir religinės muzikos koncertų.

Lietuvių Trentiniu bendruomenė turi daug ivairių liaudies ansamblių, dainų ir šokių samburių - chorų, kvartetų, solistų grupių. Bet seniausi ir žymiausi yra, be abejo, Čiurlionio ir Viesbadeno liaudies ansambliai. Taip vienas, taip ir kitas su neesminiais pakeitimais, su trumpu pertraukimu na oiu siuntėjimo netu, tesia Lietuvoje pradėta kultūros darba. Abudu yra idomūs, skirtingi savo žanru. Todėl abudu yra nekantriai laukiami oldenburgiečių, kurie ju dar nėra matę ir girdėję. Tuo tarpu, kai Čiurlioniečiai gali pasirodyti tik vėliau, Viesbadeniečiai laukiami jau šiandien.

Kad jau iš anksto nes geriau pažintume Viesbadeniečius, skaitau savo pareigą, painformuoti mielus skaitytojus ir businus klausytojus, jog Viesbadeno lietuvių liaudies ansamblis nesitenkina vien dainomis, tautiniais šokiais. Jis yra lyg skrajojant-

tis teatras, vaidinas montažus, kaip "Nemunas žydi", "Atsisveikinimas" ir kit. Be to, jis vienintėlis iš mūsų populeresniųjų giesmininkų, kuris gali duoti vienas ir su solistais, didelius religinės muzikos koncertus. Šio ansamblio ypatingas žanžas gludintane, kad jis yra sulietas iš dviejų Lietuvoje atskirai veikusių kolektyvų: Kaune išaugusios rež. Gasparo Veličkos vadovaujamos vaidybos bei šokių trupės ir Vilniuje pasižymėjusio muziko Stepo Sodeikos vedamo Katedros choro. Pažymėtina, kad muzikas St. Sodeika yra vienas iš mūsų didžiausių pažnytinės muzikos žinovų ir mylėtojų. Rež. Velička yra žinomas Lietuvos teatro aktorius. Tautiniam šokiams vadovauja Vilniaus Čiurlionio ansamblio ~~ankstesnis~~ šokiams vadovavusi p-lė Ličkunaitė. Be to, šiame ansamblyje dirba smuikininkas Pakštas, dirigaves lietuvių vyrų chorui Horvegijoj. Daug triuso ir širdies i ansamblio šokėjų paruosima idėda senas mūsų Valstybinio Baletu solistas J. Ambrazas ir kiti, apie kuriuos teks pakalbėti kita karta

niu antisovietinių sąjungų sukilima visame pasaulyje, apimant dabartinę amerikiečių sąjungą, britų tautų bendruomenę, Kiniją ir su laiku Japoniją. Visos tos sąjungos kartu sudarytu pasauline organizacija "Demokratinis Valstybių Gynybos Sąjungos" vardu. Pradžioje šios sąjungos ramščiiais būtų gigantiskos JAV orinės pajėgos ir augančios atominis bomba atsargos.

Iš Bullit knygos verta pacituoti dvi ilgesnes ištraukas: viena, kuri liečia Lenkiją ir antra, liečiančia Sovietų strategiją tarptautinėje plotmėje. Knygoje todėl nagrinėjama Rusų okupuotos Lenkijos padėtis caro laikais ir toliau atvaizduojama padėtis netekus nepriklausomybės šio karo metu, kai 1939 m. bendru Hitlerio ir Stalino kariuomenių puolimu ji buvo išbraukta iš Europos žemėlapiu. Abi totalinės diktatūros padavė viena kitai rankas ir po Lenkijos sutriuškinimo, Stalinas telegrafavo Ribbentropui: "Vokiečių ir rusų tautų draugystė sucementuota bendrai išlietu krauju, pasiliks tvirta ir pastovi."

Dabar Lenkija yra rusų kariuomenės okupuota, Varšuvoje isteigta Maskvos kontroliuojama marionetinė vyriausybė.

Nėra jokių duomenų, leidžiančių manyti, kad rusai suteiktu lenkams teises, kurių ligi šiol neturi jų pačių piliečiai, valdomi despotizmo ir slaptosios policijos. Ta pati slaptoji policija ir egzekuciniai daliniai šiandien valdo Lenkiją. Jokia Lenkijos valdžia negali jų pašalinti, nepanaudodama būdu, kuriuos rusiskas diktatorius pripažintu ir nepavadinu jų provokaciniais ir antisovietiniais. Ir šiandien, kaip ir 1832 m. Rusija tik sunaikindama Lenkijos civilizaciją gali ją užvaldyti. Negailėstinga Kremliaus akis pažista tik vergus ir priešus. Rusijos kaimynai, jeigu nenori būti priešais, turi leisti pavergiami. Mūsų akyse vyksta jų kultūros ir civilizacijos naikimo ir gyvenimo lygio su Sovietu Sąjungos lygiu suliginimo procesas.

Išgelbėjome Lenkiją nuo mūsų priešų, bet iki šiol nepadarėme rimto bandymo, ja išlaisvinti nuo mūsų rusiškųjų prietelių, kurie kartu su mumis pasirasė Atlanto Charta.

Sovietu užsienio politikoje nieko nėra paslaptingo, Stalinas ~~teisingai~~ teisingai pareiškė, kad "mūsų poli-

Prasau nesikisti 1 vidaus re

- Prasau nesikišti į vidaus re

oo / oo

L I E T U V A

===== SAVAIMINGOS KULTūros ŠALIS (Tautodailės Parodos
===== Proga)

Lietuvių tauta yra viena iš baltų, arba aiščių kiltų, kurios prasidedant istoriniams laikams jau gyveno tarp Vislos ir Dauguvos upių. Visos kiltys kalbėjo viena baltų kalba. Apie 1000-500 pr. Kristu baltų prokalbė suskilo į prūsų prokalbę ir lietuvių-latvių prokalbę. Iš prūsų prokalbės vėliau išaugo prūsų kalba, kuri (vokiečiams spaudžiant) išnyko XVII a.

Lietuvių ir latvių kalbos iš bendros lietuvių-latvių prokalbės išsiskyrė apie 600 m. po Kr. gimimo. Atsirado dvi tautos, kalbančios jau gerokai skirtingomis kalbomis.

Tarp kuko ir priekalo

Lietuvių tauta buvo pagrobta dviejų priešų: rusų ir vokiečių. Be to, įvairios krašto vietos vienos nuo kitų buvo atskirtos didžiulių miškų. Šitos ir daugelis kitų priežasčių leido lietuvių kalbai susiskirstyti į daugybę tarnių ir susidaryti kiek skirtingesnius papročius.

Žiūrėdami tik kalbos skirtumą, galėtume visą kraštą susiskirstyti į tris sritis: žemaičiai ir aukštaičiai. Aukštaičius galime susiskirstyti į dzukus, aukš. rytiečius, aukš. vakariečius, kuriuos sudaro žanavykai, kapsai ir veliūniečiai, ir aukš. viduriečius.

Pasidairę po šias sritis pastebėsime ne tik kalbinių skirtumų. Jie skirsis ir savo papročiais, ir savo drabužiais, ir savo valgiais, ir net savo kuryba.

Laisve nylinti tauta

Tauta, išstius užėjusi turėjusi pakelti milžiniškas kovas ir persekiojimus, tarytum užsidavė ir susikaupė savy ir išugdė gana tobulą meno pajutimą ir jo meilę. "Gal būt sunki lietuvių buitis, ilgas gyvenimas svetimųjų priespaudoje, gaivališkosios marnos neprarasti senųjų tradicijų ir tautiškojo dvasios impulsą liaudies kurybai. Be abejo, itakos turėjo ir būdingas lietuviškas lyrismas, grožio meilė" (J. Kuznickas).

Viena iš charakteringusių liaudies kurybos sričių - kryžiai ir smutkeliai. Lietuva - kryžių žemė. Nedaug rasime daugiau tokių kraštų, kurių keliai ir kryžkelės, ūkininkų sodybos, šintamečiai ažuolai ar baltakamieniai nusivirę beržai būtų taip gausiai papuosti kryžiais ar smutkeliais. Į daugelį šių kryžių ar smutkelių idėta visa lietuvių dievdirbio siela, rodanti jo ir kartu kiekvieno lietuvių religingumą, grožio meilę ir kančionių nužnykta jo gyvenimo kelia. Keliaudami įvairiomis Lietuvos sritimis ir tik paviršutiniškai stebėdami kryžių, mes lengvai pastebėsime jų įvairumą, charakteringumą kiekvienai sričiai.

Tautodailė, rankdarbiai

Toki pat meno ir grožio supratimą ir meilę rodo lietuvių tautiniai rubai ir audiniai. Ligi pat I-jo Didžiojo Karo lietuvių savo drabužius ir audinius išmintinai gamindavosi namuose patys. Įvairūs audiniai buvo gaminami namų darbo staklėmis, o jiems siūlai verpiami mūsų moterų paprastais rateliais.

Mezginiai taip pat buvo mezgami tik rankomis su virbalais.

Karbuotos drobės lietuvių ausdavo dažniausiai iš namų verpto lino. Kiekviena lietuvių jautė pareigą pasigaminti tokių įvairių drobių ir audinių ko daugiausiai. Tekėdama ji atsiveždavo ju skrynias. Tokie audiniai Lietuvoje naudojami kasdieniams reikalingiems - puošimui ir dekoravimui savo butu. Tautinių rubų ir audinių įvairumas gana didelis. Kiekvienoje srityje rasime ką nors naujo, nematyto, charakteringo ir idomaus.

Gintaras - baltų auksas

Prie tautinių rubų neatskiriamas papuošalas visada

Ir siandien, neteke savo tėvynės, turto ir artimų žmonių, čia svetimoje žemėje, lietuviai nieko taip nebrangina kaip savo atsivestą tautinio meno likučių.

Sios mūsų tautinio meno nuotrupos tepriena mums ir svetimi-
šaliams lankytojams, kad lietuviai turi savita ir tautine kultūra, nepa-
siduodanti svetimi tautai. Lietuvių liaudies kūryba apsiraiš-
kia savita menine grožybe, vaizdžiai kalbanti apie lietuvių tautos
gilias praėitis, tos praėities kultą ir su juo susijusį vidurinį pasipasa-
kojimą. Tas pasipasakojimas yra toks slėpingas ir didelis, kaip buvusi
sios Lietuvos girios, išugdžiusios lietuvių siela. Reikia tik arčiau pa-
žinti juos, išstirti jų formą ir simboliką - tuoj mūsų galvoj gimsta mis-
tiski vaizdai, iš kurių, kaip iš didžiulės atskleistos knygos, galime
skaityti lietuvių sielos gyvenimą su visomis jo kančiomis, troškiniais,
idealais" (P. Galaunė)

oo= New Yorkas Vakar +=====

Saugumo Taryboj po grai- + 2 I N I

ku atstovo kalbos žodi taré D. Bri- +=====

tanijs atstovas Sir Alexander Coe-

lagan. Sir Codelagan Ukrainos skunda

apibudino kaip n e a p g a l v o

t a p r o p a g a n d a. Kaltini-

mas nėra paremtas jokiais faktais

o vien tik tusišiomis frazėmis. Sa-

vo skundu Ukraina žemina Saugumo

Tarybos varda, panaudodama ja vien

tik neteisingiems kaltinimams gir-

ti. Geriausiai Graikija palikti ra-

nybėje. Kalbant atvirai britai bene

pirmieji kovojo su graikų fašistu

grūpėmis, kai tuo laiku nei Ukrai-

na, nei Sovietu Sąjunga dar ir negal-

vojo istoti i kara.

New Yorkas: (BBC) Vakar po pietu JTO Saugumo Taryba susirinko uždaran posėdžiui. (?).

Paryžiūs: (L) Vakar Molotovo iniciatyva buvo susauktas 4-riū užd. reik. min. posėdis. Posėdžiui pirmininkavo Anglijos užd. r. min. Bevinas. Svarbiausiu posėdžio dienotvarkės punktu buvo galutinės datos nustatymas JTO plenunui susirinkti.

Paryžius: (L) Siandien tarp italu ir austru delegacijų TK buvo pasiektas susitarimas Pietų Tirolio klausimu. Tuo klausimu bus paruošta sutartis, kuria patiekis patvirtinti Taikos Kongresui.

Atėnai: (L) Š.m.rugsėjo mėn. 15 d. britų kariniai daliniai pradės savo evakuaciją iš Atėnų miesto.

Biuroninster: Graikijos karo lėktuvas vakar buvo pašautas ties Graikijos - Jugoslavijos pasieniu. Lėktuva pasovė jugoslavų priešlėktuvinė baterija.

8. New Yorkas (BRO) Vakar va-
kare paskelbta per New Yorko radio,
jog prasidėjes labai didelis ir pa-
vėjingas jureiviu streikas. Jureiviai
streikuoja New Yorke, San Franoiske
ir kituose uostuose. Daugiau kaip
2300 laivu neturi igulu. Labai daug
laivu su UNRRA kroviniais ir maisto
produktais stovi uoste. Kroviniai
skirti badaujantiems Europos kraš-
tams šelpti.

• Baltimore (NYBBG) Baltimorės laikraštis "Baltimore Sand" vakar dienos numeryje rašo: "Ne kurie laikraščiai ima skambėti isterine gaida. Ivykius reikia sekti ir vertinti šaltai. Jei JAV tvirtai laikysis savo nusistatymu, sovietai turės pakeisti savo metodus".

Untern Berg stovyklos tautiešiai
Feliksui GASPARAVIČIUI
mirus, jo šeimai-gilaus liudėsio
valandoje-nuosirdžia užuojauta
reiškia "Būties" redakcija

PRO AFRUKUSI ŽIURONA

Prieš nekuri laika stovyklose vaikščiojo gandai, jog greit visi persikelsime gyventi, kur tai palei Reina. Tačiau faktas lieka faktas, kad rudėnėlis šuolinis artėja prie mūsų stovyklų, ir lietaus pavidalėms pro kiaurus stogus briaunomis i kambarėlius. Vadinasi "pranašautojai" ši karta nepataikė. Gaila!...

o////o

Wehnen stovykla gyvena sunkio vyriausybės krize. Senajam komendantui nusibodus rietis ir išvažiuavus atostogų, iki šiol naujojo neatsiranda. Savainė supranta, kad i tokias "atsakingas" pareigas nelabai kas nori lysti. Na bet reikia tikėtis, kad "vyriausybės" krizė Wehnen stovykloje baigsis.

o////o

Iš Untern Berg stovyklos veik visam jaunimui išvykus vasaroti, stovyklos veidas ėmė smarkiai atrodyti. Lietus ir atšalės oras labai derinasi prie aprinusios stovyklos nuotaikos. Bet gi ir vasaroti lietui lyjant, ne kamandrosnis dalykas. Na, bet kai kas geriau žino.

o////o

Suinteresuotiesiems "Ar bus greit karas?" iš patikimų šaltinių teko sužinoti, kad bus. Pirnieji karo simptomai buvo pastebėti Zwischenhahn vasaros stovykloje. Bet po ilgėsnio debatu karo atmosfera atslugo. Kraujuoto pobūdžio kautynių neivyko, užteko žodinio mušio. Debatus lėmė jausiens siunčiame nuo širdžius sveikinimus ir linkėjimus jau kam kam, bet anam - nepasiduoti!

o////o

Atpigus silkėms Untern Berg stovyklos kooperatyvas pardavęs paskutine silkui statine nusiplovė rankas. Bet visgi atsirado "geri" žmoniai, kurie parupino silkaičiu ir po puspenktos markutės duoda kiekvienam be eilės ir be seniuno.

o////o

Moterų rubu "festivalis" pradžios mokyklos patalpose baigėsi. Dabar vyksta "netinkamų spalvų" i "tinkamas" pakeitimas. Festivalis

tesis dar keleta dienu, nes daugelis moterų niekaip negali sau rasti tinkamos spalvos suknelės ir stebisi kaip ten Amerikoje tas suknelės galėjo dėvėti amerikietės.

o////o

UNRRA nuo gruodžio 33 dienos mano uždaryti savo istaigą. Vadinasi dar tris mėnesius valgysim kruokus, suplėkusius manus, juodus miltus, piuvėnų duoną, Salomono žuvelės, žirnius, ir kitus panašius daiktus. Trys mėnesiai - pusė bėdos, pakentėsim.

o////o

PASAKAITĖ JAUNIMUI APIE PRIETELYSTĘ

(tinka ir suaugusiems)

Nėra dabar tikros prietelystės ant šio margo svieto. Žinau ir aš toki viena atsitikima, kurs buvo Ašmenos pavietėj. Gyveno ten Mikas, kumas tikras Levuko, iš tu, ka visuomet: kur tu-ten aš, kas mano; tas ir tavo... Kalbėjo apie juos žmonės, kad kada tai rade riestutėli maža - dalinosi perpus i dvi dali. Žodžiu tokie prieteliai, kad net baisu. Tokiu šiais laikais nedaug, tiesiog dvi dusios viename kune.

Ir atsitiko karta juodvien i ažuolina nueiti. Čen taip gražu, rana... Bitės duzgia, medu nesioja, gegutės "kuku" kukuoja, ten...-staigą kas tai smarkokai sumaurojo. Levukas kaip strėlė i ažuolos šakas ikybo, o Mikas greta palei medį ant žemės sudribo. Vos tik spėjo dar susukt: "kumai!", o kumas pačioj ažuolo viršunėj.

Pamates artėjanti loki dideli Mikas nekaltai akeles sumerkė. O lokys čia pat. Pauostė pastyrusi is baimės Mika, apėjo aplink, mėgino lyžtelti, bet pagalvojo, lavonas jau "papuvės" apetito nustojo. Lokys dar ilgokai Mika apžiurinėjo, o šis kaip "tikras" lavonas žemėje gulėjo. Pagaliau (tai buta tikro lietuviško lokio, kurs negyvo žmogaus neėda) atsitraukė. Čia pat ir prietelius Levukas:

- Na gi tu turi ir laime, kumai, džiaugiasi Levukas.

- Tik tu man sakyk ka tau lokys vis i ausi kuždėjo?

- Kad tikra prieteliu pažinsi tik nelaimėje, - karčiai atrėžė jam kumas Mikas ir namo liudnas nuėjo.

Pagal Ad. Mickevičiu
sustatė Vilnonis.

((((((()))

Kaina - 1 Ref.

(Santrauka)

Jaltos susitarimu JAV pripažino, kad sritys
i rytus nuo Gruzono linijos turi priklausyti
sovietams ir sutiko, kad Lenkijos sie

Triesto klausinu vėl kalbė
bėjo visa eilė atstovų. Lenku
ats. pažymėjo, jog po Dancigo
paskelbimu laisvu miestu, to
miesto gyventojai pasijuto
Reicho piliečiais. Tas pat gali
atsitikti ir su Triestu!

((()))